

PRVNÍ HODNOCENÍ EKOINOVACE ČESKÉ FIRMY VE FINÁLE

Nové či inovované výrobky deklarované svými výrobci jako šetrnější k životnímu prostředí (ať už při jejich funkci, výrobě nebo po dožití) mnohdy neuspějí na trhu jednoduše proto, že jsou nové a ještě nemají reference z praktického využití. Potenciální kupci deklarovaným parametrům nevěří.

Že je jejich produkt šetrný k životnímu prostředí dnes tvrdí kdekdo a je na zákazníkově, jestli tomu uvěří nebo ne. Donedávna kupce neměl v podstatě možnost si toto ověřit. Důvěru potenciálních kupců nových či inovovaných výrobků či technologií má v tomto směru přinést nezávislé posouzení výrobcem deklarované výkonnosti. To je součástí pilotního projektu Ověřování environmentálních technologií (EU ETV).

EU ETV je novým marketingovým nástrojem, který pomáhá při uplatnění výrobků nejen na evropském trhu, ale i na dalších trzích. Lze jej využít k přesvědčení investorů, kupců (a také grantových agentur) o inovativnosti řešení, prokázání shody s právními předpisy atd.

Podmínkou pro hodnocení je vedle jeho inovativnosti dále připravenost zařízení, technologie či služby k uvedení na trh.

DVĚ FÁZE HODNOCENÍ

Hodnocení „ekoinovativnosti“ probíhá

ve dvou fázích: Rychlé ověření a vlastní plné Ověření.

V rámci Rychlého ověření se „pouze“ zjišťuje, zda technologie, zařízení či služba (dále jen technologie) splňuje kritérium ekoinovativnosti. To znamená, zda vykazuje v nějakém ohledu lepší parametry v oblasti vlivů na životní prostředí

oproti tomu, co je dosud na trhu. Ověřuje se dále, zda je technologie skutečně připravena k uvedení na trh.

Při pozitivním závěru Rychlého ověření následuje plné Ověření, kdy se měřeními a analýzami prostřednictvím akreditovaných laboratoří prakticky zkoumá, zda výrobcem deklarované parametry technologie jsou pravdivé.

Ověřená technologie se pak dostane

do prestižní evropské databáze inovativních technologií. EK následně pomáhá s propagací technologie např. nabídkou stánku na mezinárodních veletrzích.

OVĚŘOVÁNÍ V ČESKÉ REPUBLICE

Ověřování ETV v České republice funguje od roku 2014. Akreditaci ČIA pro toto ověřování získalo (zatím jako jediný subjekt v ČR) České ekologické manažerské centrum (CEMC), a to v technologické oblasti „Materiály, odpady a zdroje“ a připravuje se rozšíření akreditace na technologickou oblast „Čištění a monitorování vody“. Díky zmíněnému pilotnímu projektu může žadatel získat na ETV certifikaci významnou dotaci. Vše k tomu najdete na www.tretiruka.cz/eu-etv/.

Zájem o hodnocení projevil již celá řada subjektů. Ve většině případů se jednalo o řešitele projektů VaVaI z oblasti odpadů, kteří výsledky Rychlého ověření jimi vyvinuté metodiky chtějí využít pro Technologickou agenturu ČR jako doklad úspěšného splnění zadání jimi řešeného výzkumného projektu.

PRVNÍ VLAŠTOVKA

Mezi firmami, které o úplné hodnocení svého produktu požádaly, již první spěje ke konci. Jedná se o společnost AGO-EKO, s. r. o., která přihlásila k ověření ekologických „výkonnostních parametrů“ aerobní fermentor EWA, vzor 2014.

Toto kontejnerové zařízení je nejspíše odborné veřejnosti známo z různých výstav a předváděcích akcí a řada jich (nejen) v našich provozech již funguje. Posuzované zařízení je jeho nejnovější variantou, při jejímž vývoji byly využity zkušenosti z výroby a hlavně provozu minulých modelů.

Vedle vylepšení technických parametrů je novinkou dálkové sledování provozu zařízení, které výrobci pomůže identifikovat důvody případných některých provozních obtíží, aniž by zástupce výrobce musel na místo přijet, což nesmírně urychlí nápravu problému.

Zařízení EWA většina čtenářů zná, proto jej zde popíšeme jen velmi stručně. Jedná se kontejnerový aerobní fermentor, který podle režimu provozu za maximálně 96 hodin z naskladněného bioodpadu vyrobí buď tzv. mulčkompost (který ovšem musí na volné ploše ještě dozrát), nebo tzv. energokompost, tedy biopalivo. Co je ale podstatné, může zpracovávat

vedlejší živočišné produkty 2. a 3. kategorie podle Nařízení EU 1069/2009, protože díky důmyslnému patentovanému systému provzdušňování a promíchávání materiálu dosahuje teplota fermentovaného materiálu teplot nad 70 °C a při této teplotě vydrží minimálně po předepsanou dobu, což zajišťuje jeho dostatečnou hygienizaci.

Hlavním předmětem ověření ETV zde je potvrdit, že podmínky fermentace skutečně vyhovují požadavkům Nařízení. I když samotné ověření zajišťuje CEMC, neobejde se toto bez spolupráce s příslušnými akreditovanými laboratořemi.

V tomto konkrétním případě se jedná o Státní zdravotní ústav, který provede mikrobiologickou kontrolu vstupních i výstupních materiálů, ale především pomocí vnesených testovacích ampulí s kontrolními mikroorganismy ověří, zda podmínky procesu zajistily hygienizaci materiálu v požadovaném rozsahu. Další parametry vstupních materiálů a konečného produktu (vlhkost, poměr C:N a další) podle požadavků certifikačního orgánu pak hodnotí Laboratoř Morava, s. r. o.

V polovině května proběhla fermentace první várky. Celková hmotnost zakládky byla 18 tun a obsahovala slámu

(16,3 %), drůbeží podestýlku (17,3 %), matoliny (28,8 %), jablečné výlisky (29,7 %) a gastroodpad (7,9 %). Během přípravy zakládky a jejího naskladňování odebraly pracovnice SZU 10 jejích vzorků a do fermentoru vložily celkem 22 ampulí s kontrolními mikroorganismy. Pracovník Laboratoře Morava pak odebral k laboratornímu zpracování jeden směsný vzorek vytvořený z 10 dílčích odběrů.

Po 4 dnech fermentace proběhlo vyskladňování hotového produktu, během něhož zástupci obou laboratoří odebrali jeho vzorky a pracovnice SZU navíc vyjmuly z něho kontrolní ampule. V době psaní tohoto textu nebyly laboratorní výsledky ještě známy.

Celkem proběhne pět kontrolních fermentací se základkami různého složení a fermentace bude probíhat jak v režimu výroby kompostu, tak paliva. Mezi zpracovávanými potenciálně problémovými materiály budou příště i obsahy dobytčích žaludků z jatek a kaly z jateční ČOV.

Pokud vše proběhne podle plánu, hodnocení by mělo být kompletní na podzim a po schválení řídicím orgánem EU by v zimě měla technologie EWA být zapísána do centrální databáze ověřených technologií.

KOMIKS

ODPADOVÉ FÓRY

